

ID: 111932

Obchodní firma

Klamavost obchodní firmy obsahující geografický pojem nelze posuzovat pouze hlediskem (aktuálním) umístěním sídla a/nebo provozovny v místě, na něž tento geografický pojem odkazuje. V této souvislosti je třeba vyjít z toho, že obchodní firma je nehmotnou věcí v právním smyslu. Představuje též součást obchodního závodu podnikatele a jako taková má určitou hodnotu, přičemž v případě, že získá proslulost, může být tato hodnota značně vysoká. Jestliže tedy podnikatel v době zápisu obchodní firmy do obchodního rejstříku splnil podmínky na ni kladené (obchodní firma nebyla zaměnitelná s jinou obchodní firmou a nebyla klamavá), nelze podnikatele nutit, aby poté, co (po delší době) změnil své sídlo, změnil i svou obchodní firmu, i když tato obchodní firma obsahuje odkaz na obec, v níž měl podnikatel původně sídlo a provozovnu. Skutečnost, že došlo ke změně sídla tohoto podnikatele, pak vyplývá z veřejně přístupného obchodního rejstříku.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 23 Cdo 1308/2019-136 ze dne 27.5.2019)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci P. b. p., se sídlem v XY, IČO XY, zastoupené Mgr. P.P., advokátem, se sídlem v B., proti žalované B. p., se sídlem XY, IČO XY, zastoupené JUDr. S.K., advokátem, se sídlem v B., o ochranu práv z ochranné známky a obchodní firmy, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 15 Cm 16/2017, o dovolání žalované proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 10. 2018, č. j. 3 Cmo 48/2018-104, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 10. 2018, č. j. 3 Cmo 48/2018-104, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 28. 11. 2017, č. j. 15 Cm 16/2017-72, zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované změnit obchodní firmu v zakladatelské listině tak, že ze své obchodní firmy odstraní slovo „XY“ a nahradí je jiným slovem, a podat k příslušnému rejstříkovému soudu návrh na změnu zápisu obchodní firmy v obchodním rejstříku (výrok pod bodem I) a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok pod bodem II).

Soud prvního stupně zjistil, že žalobkyně byla do obchodního rejstříku zapsána dne 27. 1. 1996 (soud prvního stupně zřejmě nesprávně uvedl 1966) pod obchodní firmou APELEX s.r.o., se sídlem v Brně, Běhounská 10. Ode dne 28. 4. 2000 sídlila na adrese Víta Nejedlého 2973 (Kroměříž), ode dne 16. 7. 2003 na adrese Zhořova 1220, Rosice. Dne 9. 7. 2012 byla vymazána obchodní firma žalobkyně APELEX s.r.o. a zapsána obchodní firma P. b. p. a současně zapsáno sídlo XY. Od 23. 3. 2007 má žalobkyně zapsán předmět podnikání hostinská činnost a pekařství, cukrářství. Žalobkyně je vlastníkem slovní ochranné známky XY, číslo zápisu XY, zapsané dne 7. 7. 2016, s právem přednosti ode dne 2. 11. 2015, pro seznam výrobků a služeb 30 (chléb a pečivo).

Žalovaná byla zapsána do obchodního rejstříku dne 13. 1. 1998 pod obchodní firmou B. p. se sídlem v XY. Dne 5. 2. 1998 došlo ke změně zápisu sídla žalované na XY. Uvedené sídlo žalované bylo vymazáno dne 4. 8. 2005 a jako sídlo žalované byla zapsána adresa XY. Ode dne 13. 1. 1998 má žalovaná zapsán předmět podnikání pekařská výroba.

Soud prvního stupně dále z internetových stránek žalované XY zjistil, že je na nich uvedena historie pekárny žalované sahající až do roku 1949, v níž je mimo jiné uvedeno: „L. P. se v roce XY osamostatnil a v XY založil a rozvinul výrobu tradičního kmínového chleba vedeného z třístupňových

kvasů“, „L. P. založil společnost B. p. a pečivo z této pekárny se stalo na pultech mnoha prodejen velmi vyhledávaným artiklem. Díky nešťastné volbě společníků pro podnikání musel po čase L. P. pekárnu v XY opustit. Nezbyvalo, než začít znovu od začátku, vyhledat prostory, kde by bylo možné v zavedené technologii a rodinné tradici pokračovat. Ke dvěma zkušeným pekařským mistrům přibyl ještě nejmladší člen rodinného pekařského týmu L. P. mladší, aby navázal na rodinnou tradici a na základech oživeného torza společnosti B. p. společně se svým otcem a dědečkem začal budovat značku s puncem rodinné tradice – P. p.“.

Soud dále zjistil, že žalobkyně podala dne 13. 10. 2013 přihlášku č. 508363 slovní ochranné známky B. p. pro seznam výrobků a služeb 30 (chléb, pečivo). Přihláška byla negativně ukončena po podání. Žalobkyně je vlastníkem slovní ochranné známky B. ch., číslo zápisu XY, zapsané dne 7. 7. 2016, s právem přednosti ode dne 2. 11. 2015, pro seznam výrobků a služeb 30 (chléb, pečivo).

Soud prvního stupně při posouzení, zda je dána objektivní zaměnitelnost obchodních firem žalobkyně a žalované, vycházel z celkového dojmu průměrného zákazníka, jak zakotví v jeho paměti. Byť se plné znění firem liší, zákazníkovi utkví z takového delšího znění firmy jako příznačná jen určitá její výrazná a rozlišující část. Jako silný prvek ve znění kmene firmy žalované jsou slova „XY“ a „pekárna“, jež obsahuje i kmen firmy žalobkyně. Již totožností těchto „silných“ prvků je založena objektivně zaměnitelnost znění obou firem účastnic.

Soud prvního stupně dospěl k závěru, že obchodní firmy obou účastnic jsou zaměnitelné, avšak nikoli z důvodů na straně žalované, nýbrž jednoznačně z důvodů na straně žalobkyně. Byla to totiž žalobkyně, kdo přistoupil v létě roku 2012 ke změně své obchodní firmy z firmy APELEX s.r.o. na firmu P. b. p. Užitím prvního slovního prvku „XY“ přitom žalobkyně navozovala a navozuje u potenciálních zákazníků, kteří nakupovali pekařské výrobky u žalované, dojem, že je „pokračovatelem“ žalované, která do dne 4. 8. 2005 sídlila a měla provozovnu na stejné adrese, na níž ode dne 9. 8. 2012 sídlí a má provozovnu žalobkyně. Podle soudu prvního stupně nebyla žaloba v části týkající se obchodní firmy žalobkyně podána důvodně, neboť zaměnitelná není obchodní firma žalované s obchodní firmou žalobkyně, nýbrž obchodní firma žalobkyně s obchodní firmou žalované; nejedná se tak ze strany žalované o závadný stav, který je třeba odstranit. Soud dále připomněl, že při ochraně obchodní firmy platí rovněž princip priority. Je-li určité označení zapsáno v obchodním rejstříku jako obchodní firma, získává tím oprávněný subjekt právo na ochranu své zapsané obchodní firmy. Obchodní firma P. b. p. byla zapsána do obchodního rejstříku v roce 2012, tj. o více jak 14 let později než obchodní firma žalované. Priorita k užívání obchodní firmy B. p. tak svědčí žalované a nikoli žalobkyni. Navíc žalobkyni po změně její obchodní firmy na P. b. p. čtyři a půl roku „nevadilo“ znění obchodní firmy žalované a až žalobou ze dne 7. 2. 2017 se domáhala odstranění údajně závadného stavu změnou obchodní firmy žalované. Učinila tak po více jak 19 letech existence obchodní firmy žalované.

Žalobkyně dále uplatnila nárok z titulu porušení jejích práv z ochranné známky, v souvislosti s nímž tvrdila, že prostřednictvím podobnosti obchodní firmy žalované a ochranné známky žalobkyně jsou porušována práva žalobkyně k ochranné známce B. ch., neboť tak vzniká klamný dojem, že výrobky chráněné ochrannou známkou pocházejí od žalované, jejíž obchodní firma užívá shodné označení B., které je však označením geografického údaje, které žalovaná užívá ve své obchodní firmě na rozdíl od žalobkyně v její ochranné známce nepravdivě. Vzhledem k tomu, že obchodní firma žalované zní B. p. a žalobkyně má chráněno slovní označení B. ch., je soud toho názoru, že žalovaná neporušuje práva žalobkyně z ochranné známky B. ch. Nadto je soud toho názoru, že žalobkyně nemůže vyjmout ze své ochranné známky pouze jeden slovní prvek, a to B., neboť nemá chráněno toliko slovo B., ale slovní spojení B. ch., navíc pouze pro chléb a pečivo. Nemůže si tak pouze pro sebe usurpovat užívání slova B., o němž tvrdí, že se jedná o označení geografického údaje.

K tvrzení žalobkyně, že užíváním zaměnitelné firmy, která je zároveň klamavá, se žalovaná dopouští

nekalosoutěžního jednání, soud prvního stupně uzavřel, že nebyly splněny podmínky generální klauzule uvedené v § 2976 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), neboť užívání obchodní firmy žalované B. p. není jednáním v rozporu s dobrými mravy soutěže a není způsobilé přivodit žalobkyni újmu. Naopak by bylo možné dovodit, že zvolila-li si žalobkyně v červenci 2012 obchodní firmu P. b. p., ač jí byla známa mnohaletá existence obchodní firmy žalované, tak, že v její obchodní firmě je obsažena obchodní firma žalované B. p., jedná se o zřejmé úmyslné jednání využít pověsti žalované jako jiného soutěžitele, jakož i pověsti výrobků žalované.

K odvolání žalobkyně Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 24. 10. 2018, č. j. 3 Cmo 48/2018-104, rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalovaná je povinna změnit obchodní firmu v zakladatelské listině tak, že ze své obchodní firmy odstraní slovo „XY“, a podat příslušnému rejstříkovému soudu návrh na změnu zápisu obchodní firmy v obchodním rejstříku, a rozhodl o náhradě nákladů řízení.

Odvolací soud ve svém právním posouzení věci vycházel ze skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně, na něž pro stručnost odkázal.

Podle odvolacího soudu se soud prvního stupně podrobně zabýval podmínkou nezaměnitelnosti obchodní firmy žalované, pominul však druhou podmínku, jíž právní úprava obchodní firmy vyžaduje - podmínku neklamavosti obchodní firmy. Ta vyjadřuje požadavek, aby znění obchodní firmy nebylo způsobilé vyvolat u spotřebitelů a další dotčené veřejnosti nesprávnou představu o totožnosti podnikatele, s nímž jednájí, povaze jeho činnosti a případně i o jeho sídle, pokud toto přímo plyne z tohoto znění obchodní firmy. Jde zároveň o zachování tradičního principu firemního práva - principu pravdivosti firmy (viz např. Štenglová, Plíva, Tomsa a kol. Obchodní zákoník. Komentář. 13. Vyd. C. H. Beck 2010, str. 20-21). Podle odvolacího soudu obchodní firma žalované požadavek pravdivosti a tedy i neklamavosti, vyjádřený v § 424 o. z., nesplňuje. Žalovaná opustila při svém podnikání obec XY, s tím, že na adrese jejího bývalého sídla působí nyní žalobkyně, a přesídlila do XY (a to nikoli přechodně), aniž se to však promítlo ve znění její obchodní firmy, jež stále zní B. p. Otázka klamavosti stejně jako otázka nezaměnitelnosti je v zásadě otázkou právní, a nikoli otázkou skutkovou, posuzuje ji soud a hlediskem rozhodným k jejímu řešení je hledisko průměrného zákazníka, pro něhož se předpokládá „rozumná míra pozornosti a opatrnosti“. Odvolací soud má za to, že firma žalované požadavek pravdivosti podle § 424 o. z. nesplňuje, neboť dominantní část kmene obchodní firmy žalované (XY) je spjata s konkrétní obcí, k níž však žalovaná (na rozdíl od žalobkyně) již dlouhodobě žádný vztah nemá, přičemž u průměrného zákazníka bude však právě tím prvkem, jenž naopak takový vztah v jeho dojmu vyvolá a bude jej ze znění obchodní firmy předpokládat, tj. že jde o „pekárnu z XY“. Odvolací soud, jenž má v tomto za případnou argumentaci odvolání žalobkyně, na níž lze pro stručnost dále odkázat, proto s poukazem na § 423 odst. 2 ve spojení s § 2988 o. z. uzavřel, že je zde dán závadný stav klamavosti znění obchodní firmy žalované v ní obsaženou nepravdivou informací o sídle či jiném reálném vztahu (srovnej např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 23 Cdo 2944/2015) žalované k dané obci (v níž sídlí žalobkyně) a právem se proto žalobkyně (jako „pekárna z XY“) domáhá odstranění tím vzniklého závadného stavu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2000, sp. zn. 29 Cdo 603/2000). Při řešení otázky způsobu nápravy je podle odvolacího soudu zřejmé, že cíle sledovaného právní úpravou - pravdivosti znění obchodní firmy - lze dosáhnout jen vypuštěním slova XY jako dominantního prvku z kolidující obchodní firmy žalované. Vzhledem k tomu, že odvolací soud žalobě o nároku na odstranění závadného stavu pro porušení § 424 o. z. zněním obchodní firmy žalované vyhověl, považoval za nadbytečné se za tohoto stavu zabývat dále tím, zda shodný nárok svědčí žalobci i z jiných uplatněných právních důvodů, zejména z titulu tvrzené nekalé soutěže dle § 2976 odst. 1 a § 2988 o. z.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání.

Dovolatelka spatřuje přípustnost svého dovolání v tom, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu. Konkrétně se jedná o otázku, zda v případě, kdy dva podnikatelé užívají zaměnitelnou obchodní firmu, má právo na její ochranu ten, v jehož prospěch svědčí časová priorita. Podle žalované se odvolací soud při řešení předmětné otázky odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, např. rozhodnutí ze dne 16. 5. 2012, sp. zn. 23 Cdo 775/2012, či ze dne 12. 12. 2000, sp. zn. 29 Cdo 603/2000. Podle žalované odvolací soud nedostatečně vážil fundamentální zásadu firemního práva spočívající v zásadě přednosti ve smyslu § 423 odst. 2 věty první o. z. na straně jedné a marginální a historicky opodstatněnou geografickou nesprávnost v obchodní firmě žalované na straně druhé. Podle žalované povinnost provést změnu obchodní firmy tak, aby byl odstraněn závadný stav, přísluší tomu účastníku řízení, kterému nesvědčí právo priority užívání. Zásada priority přitom představuje těžiště českého firemního práva formulované již v rámci rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 233/1992. Žalovaná připomněla skutečnost, že zaměnitelnost obchodních firem je způsobena žalobkyní. Žalobkyně v roce 2012 přistoupila ke změně své obchodní firmy z firmy APELEX s.r.o. na firmu P. b. p. Užitím prvního slovního prvku „původní“ přitom žalobkyně navozovala a navozuje u potenciálních zákazníkům, kteří nakupovali pekařské výrobky u žalované, dojem, že je pokračovatelem žalované, která do 4. 8. 2005 sídlila a měla provozovnu na stejné adrese, na níž má ode dne 9. 7. 2012 provozovnu a sídlí žalobkyně. Zvolila-li si žalobkyně v roce 2012 obchodní firmu P. b. p., ač jí byla známa mnohaletá existence obchodní firmy žalované, jedná se o zcela zřejmé úmyslné jednání využít pověsti žalované jako jiného soutěžitele, jakož i pověsti výrobků žalované. Jednání žalobkyně nelze než hodnotit jako zjevné zneužití práva, jež nemůže požívat jakékoliv právní ochrany. Žalovaná poukázala na to, že zaměnitelná obchodní firma žalobkyně byla zapsána do obchodního rejstříku v roce 2012, tj. o více než 14 let později, než zavedená obchodní firma žalované. Priorita k užívání obchodní firmy B. p. svědčí žalované, nikoli žalobkyni.

Žalovaná má dále za to, že dovolání je přípustné, neboť směřuje proti rozhodnutí odvolacího soudu, které závisí na vyřešení otázky hmotného práva, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena. Konkrétně se jedná o otázku, zda je dána klamavost obchodní firmy ve smyslu § 424 o. z. z důvodu její geografické nesprávnosti v případě, že je podnikatel svým sídlem situován v bezprostřední blízkosti místa uvedeného v obchodní firmě. V souvislosti s odvolacím soudem tvrzenou geografickou nesprávností, jež má současně implikovat klamavost obchodní firmy žalované, žalovaná uvádí, že přesunutí sídla žalované z organizačních důvodů na současnou adresu nemůže odůvodňovat závěr o tom, že by obchodní firma žalované byla klamavá. Podle žalované právo podnikatele na užívání své renomované obchodní firmy není v kolizi s případnou faktickou změnou sídla či provozovny daného subjektu, na které má rovněž nárok. Žalovaná zdůraznila, že renomé její obchodní firmy sahá dále než toliko k zápisu dané firmy do obchodního rejstříku v roce 1998; již dědeček současného majitele žalované v roce 1949 položil základy budoucí B. p. pečící stejnojmenný chléb, přičemž se tato jeho „firma“ stala všeobecně známou a požívající velmi dobrého jména nejen v XY, nýbrž na celém XY. Podle žalované vzhledem k tomu, že žalovaná poskytuje svoje výrobky a služby po celém XY, nemůže klamavost její obchodní firmy být založena a prokázána toliko tou samostatně stojící skutečností, že je žalovaná svým sídlem situována „až“ v bezprostřední blízkosti místa uvedeného ve své obchodní firmě.

Žalovaná navrhl, aby Nejvyšší soud změnil napadený rozsudek odvolacího soudu tak, že potvrdí rozsudek soudu prvního stupně, případně aby Nejvyšší soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalobkyně ve vyjádření k dovolání uvedla, že přípustnost dovolání žalované může založit pouze druhá dovolatelkou formulovaná otázka, nicméně zdůraznila, že odvolací soud správně posoudil skutkový i právní stav věci, když zkoumal nejen otázku zaměnitelnosti obchodní firmy, ale také otázky

klamavosti obchodní firmy žalované. Podle žalobkyně je obchodní firma žalované klamavá, neboť porušuje zásadu pravdivosti, podle níž musí obchodní firma odpovídat skutečnosti. Skutečnost, že se sídlo žalované nachází 11 km od sídla žalobkyně, nehraje podle žalobkyně v posuzování otázky klamavosti roli, neboť blízkost míst nesvědčí o vztahu k obci XY. Podle žalobkyně potřeba zákazníků lidově si označovat podnikatele podle místa bez ohledu na obchodní firmu sílí zejména s ohledem na velikost obce/města. Lze tedy očekávat, že průměrný zákazník bude mít za to, že XY se nachází v XY a že takových pekáren vzhledem k velikosti obce nebude více. Podle žalobkyně o klamavosti obchodní firmy žalované svědčí i to, že žalovaná běžně vystupuje pod označením „XY“. Žalobkyně navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání žalované zamítl.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno ve lhůtě stanovené v § 240 odst. 1 o. s. ř. oprávněnou osobou zastoupenou advokátem, posuzoval, zda je dovolání přípustné.

Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Podle § 241a odst. 2 o. s. ř. v dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4 o. s. ř.) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá, vymezení důvodu dovolání, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání (§ 237 až § 238a o. s. ř.) a čeho se dovolatel domáhá (dovolací návrh).

Podle § 241a odst. 6 o. s. ř. nelze v dovolání uplatnit nové skutečnosti nebo důkazy.

Podle § 242 odst. 3 o. s. ř. lze rozhodnutí odvolacího soudu přezkoumat jen z důvodu vymezeného v dovolání. Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3, jakož i jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Přípustnost dovolání nezakládá první žalovanou formulovaná otázka, „zda v případě, kdy dva podnikatelé užívají zaměnitelnou obchodní firmu, má právo na její ochranu ten, v jehož prospěch svědčí časová priorita“, neboť na řešení této otázky napadené rozhodnutí nezávisí. Odvolací soud se otázkou zaměnitelnosti obchodní firmy (vůbec) nezabýval, nýbrž své rozhodnutí postavil výhradně na závěru, že obchodní firma žalované je klamavá. To, zda je obchodní firma klamavá nebo zaměnitelná, jsou dvě na sobě nezávislé kategorie/vlastnosti příslušné obchodní firmy a každá z nich je (samostatně) způsobilá (za splnění dalších předpokladů) přivodit závěr o existenci nároku na ochranu obchodní firmy (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2016, sp. zn. 29 Cdo 2219/2015).

Dovolání žalované je však přípustné pro řešení otázky, zda obchodní firma působí klamavě, jestliže obsahuje přídatné jméno svědčící o náležitosti ke konkrétní obci, v případě, že podnikatel již nemá v této obci sídlo ani provozovnu. Tuto otázku dovolací soud dosud neřešil.

Dovolání je i důvodné.

Podle § 424 o. z. obchodní firma nesmí být zaměnitelná s jinou obchodní firmou ani nesmí působit

klamavě.

Podle odvolacího soudu firma žalované požadavek pravdivosti podle § 424 o. z. nesplňuje, neboť dominantní část kmene obchodní firmy žalované (XY) je spjata s konkrétní obcí, k níž však žalovaná již dlouhodobě nemá žádný vztah, přičemž u průměrného zákazníka bude však právě tím prvkem, jenž naopak takový vztah v jeho dojmu vyvolá a bude jej ze znění obchodní firmy předpokládat, tj. že jde o „XY“. Odvolací soud s poukazem na § 423 odst. 2 o. z. uzavřel, že je zde dán závadný stav klamavosti znění obchodní firmy žalované v ní obsaženou nepravdivou informací o sídle či jiném reálném vztahu žalované k dané obci.

Ze skutkových zjištění soudů se však podává, že historie pekárny žalované sahá až do roku 1949, přičemž společnost B. p. založil v lednu 1998 L. P., který se osamostatnil v roce 1992 a v XY založil a rozvinul výrobu tradičního kmínového chleba; pečivo z této pekárny se stalo na pultech mnoha prodejen vyhledávaným artiklem. Díky nešťastné volbě společníků pro podnikání musel L. P. pekárnu v XY opustit a vyhledat nové prostory, kde by bylo možné v zavedené technologii a rodinné tradici pokračovat. V místě svého sídla v XY měla žalovaná rovněž svoji provozovnu. Sídllo žalované bylo přesunuto do XY v srpnu 2005.

Pokud tedy odvolací soud v napadeném rozhodnutí uvedl, že klamavost obchodní firmy žalované je dána v ní uvedenou nepravdivou informací o sídle či jiném reálném vztahu k obci XY, zřejmě pominul výše uvedenou skutečnost, že žalovaná má svůj původ v XY, rozvinula zde výrobu svého tradičního kmínového chleba a po řadu let zde provozovala svou pekárnu, nebo tyto skutečnosti nepovažoval za „jakýkoliv reálný vztah žalované k dané obci“.

Odvolací soud nezohlednil, že reálný vztah žalované k obci XY prokázán byl, a sice jejím aktivním působením v této obci nejméně po dobu od vzniku žalované do přestěhování do vedlejší obce, přičemž historie pekárny žalované sahá až do roku 1949. Pro to, aby obchodní firma obsahující geografický pojem dostala požadavku pravdivosti, není nezbytně nutné, aby podnikatel měl v daném geograficky vymezeném území své sídllo či provozovnu, pokud reálný vztah k tomuto území vyplývá z jiných skutečností. Podle odvolacího soudu u průměrného zákazníka evokuje spojení „XY“ skutečnost, že se jedná o „XY“. To však ještě nemusí nutně znamenat, že tím průměrný zákazník vnímá pouze provozovnu aktuálně umístěnou v této obci. Jako klamavou (nepravdivou) by bylo lze označit takovou obchodní firmu, která by obsahovala lživou či účelově zkreslující, případně zavádějící informaci o reálném vztahu příslušného subjektu k danému místu; spojitost místa obsaženého v obchodní firmě osoby s touto osobou však nelze omezovat pouze na aktuální umístění sídla či provozovny této osoby. V nyní posuzovaném případě je ze skutkových zjištění nepochybné, že žalovaná v XY po mnoho let sídlila a měla zde provozovnu, rozvinula zde výrobu svého tradičního chleba, který následně dodávala do mnoha dalších prodejen. Za daných okolností lze pro závěr o tom, že obchodní firma žalované není klamavá, považovat za dostačující, že žalovanou s obcí XY pojí její původ a dlouhá tradice v pekařství v této obci. Navíc v době, kdy si žalovaná svou obchodní firmu volila a nechávala zapsat do obchodního rejstříku, měla krom výše uvedených vazeb na XY v této obci i své sídllo a provozovnu. Nelze souhlasit se závěrem odvolacího soudu, který z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, a sice že v případě, že subjekt (obchodní společnost) nesoucí ve své obchodní firmě geografické označení odkazující na svůj původ, dřívější sídllo, působiště, místo, kde rozvinul své řemeslo, který po mnoha letech změnil své sídllo i provozovnu umístěné v tomto místě (obci) a tyto přesune do jiného geograficky blízkého místa (v daném případě do vedlejší obce), je povinen změnit svou obchodní firmu, pod níž dlouhodobě podniká, a to z důvodu nepravdivosti a klamavosti této firmy. Klamavost obchodní firmy obsahující geografický pojem nelze posuzovat pouze hlediskem (aktuálním) umístěním sídla a/nebo provozovny v místě, na něž tento geografický pojem odkazuje.

V této souvislosti je třeba vyjít z toho, že obchodní firma je nehmotnou věcí v právním smyslu.

Představuje též součást obchodního závodu podnikatele a jako taková má určitou hodnotu, přičemž v případě, že získá proslulost, může být tato hodnota značně vysoká. Jestliže tedy podnikatel v době zápisu obchodní firmy do obchodního rejstříku splnil podmínky na ni kladené (obchodní firma nebyla zaměnitelná s jinou obchodní firmou a nebyla klamavá), nelze podnikatele nutit, aby poté, co (po delší době) změnil své sídlo, změnil i svou obchodní firmu, i když tato obchodní firma obsahuje odkaz na obec, v níž měl podnikatel původně sídlo a provozovnu. Skutečnost, že došlo ke změně sídla tohoto podnikatele, pak vyplývá z veřejně přístupného obchodního rejstříku.

Klamavě a nepravdivě naopak může působit obchodní firma žalobkyně, nikoli však z důvodu použití slova „XY“, nýbrž z důvodu použití přívlastku „XY“ ve spojení s „XY“, neboť ze skutkových zjištění soudů se nepodává, že by žalobkyně navazovala na jakoukoliv tradici pekárenství v XY (či jinou obcí obsahující ve svém názvu „XY“), že by měla vazby na dříve, resp. původně zde (tj. v XY) působící pekárnu (tj. pekárnu žalované), případně že by žalobkyně měla svůj původ v této obci či jiné obci obsahující ve svém názvu „XY“.

Odvolací soud navíc ve svém právním posouzení zcela pominul § 423 odst. 2 o. z. (byť na něj odkázal), podle nějž ochrana práv k obchodní firmě náleží tomu, kdo ji po právu použil poprvé (což byla nepochybně žalovaná již v roce 1998).

Žalobkyně si musela být vědoma toho, že v jejím současném sídle a provozovně dříve po řadu let sídlila a měla provozovnu žalovaná, která podniká pod obchodní firmou „XY“, přesto z nepřeborného množství vhodných názvů pro svou (jako poslední registrovanou) obchodní činnost (pekařství a cukrářství) zvolila zavádějící obchodní firmu „XY“, aniž by měla jakýkoliv vztah k původně zde sídlící XY (tj. pekárně žalované).

Ze shora uvedených důvodů bylo dovolání žalované shledáno opodstatněným, proto Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§243e odst. 2 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)
- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Poučení účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)